

Digital grusväg 2/2004

Dg 2/2004 (2004-10-01). Aperiodisk tidskrift. Årgång 9. (c) Sixten Borg.

Inledning.

Jag brukar inleda varje nummer med nonsens för att sätta ambitionsnivån bekvämt lågt.

Detta borde kunna passa en rödspätta i framstupa sidoläge.

Motboken har avskaffats.

Detta skedde den 1 oktober 1955. Dg framför härmed ett tack till den vänlige herrn f. 1945, ehuru ej 21 år fyllda enligt ett strax därefter yppat förtroende, som upplyste redaktionen härom. Hans far såg sin motbok gåur tiden med en och en halv liter ännu ej utköpta, till sin nesa.

Tidskriftsnotis blev abrovinsch.

Ett ord värt att uppmärksamma är "abrovinsch". En abrovinsch är en listig lösning, och finns även som varianten abrovink enligt ordlistan. Jag fick höra det på ett möte på jobbet, och jag brukar anteckna ord som jag aldrig hört förut. Jag antecknar även en del andra ord, får jag väl säga till mitt försvar. Min kollega hade hört ordet av en kompis för 20 år sedan, betydelsen var en lösning på ett problem där någon skolbokslösning inte finns (eller kanske var det en sofistikerad benämning på halvfusk). Det var extra kul att ordet inte fanns på nätet. När jag sökte på Google fanns det noll förekomster av "abrovinsch" på nätet. Trodde jag! När jag sökte igen helt nyligen, så kryllade det av förekomster. Stavade jag fel vid första försöket? Eller så är det som det står i liftarens guide till galaxen: om någon förstår hur universum fungerar, byter det skepnad direkt.

Häpnadsväckande rapport från vårt stenobservatorium.

2004-08-13. Jag gick på mitt skift som observatör klockan 07:00 som vanligt. Efter en sedvanlig förmiddag, då exemplaret alltså som vanligt legat helt orörligt, inträffar så plötsligt det som vi hoppats på så länge: mellan 11:31:19 och 11:33:41, helt utan förvarning, ligger det blick stilla i totalt 142 omskakande sekunder.

Digital grusväg: Aperiodisk tidskrift. Årgång 9. (c) Sixten Borg.

Korrespondens: elektronisk post digital.grusvag@swipnet.se.

Nätplats: <http://home.swipnet.se/digital-grusvag>

Digital grusväg är ett registrerat varumärke.

Jordens undergång enligt Statistiska Centralbyrån.

En bekant, bibliotekarie, lät meddela: "Statistisk årsbok för Sverige 2004 (bok + CD) har kommit. Flera månader senare än vanligt, men å andra sidan billigare (2002: 490 kr, 2004: 455 kr inkl moms i båda exemplen). Kan det ha något samband?". En analys av presenterade fakta gav att jordens undergång kan vara nära förestående. Olika metodansatser provades; kompletterande information kunde användas för att precisera skattningen av när undergången skall inträffa.

Första metoden

Jag tror inte att SCB ger rabatt för att kompensera för förseningar. Men kanske att en förestående jordisk undergång påverkar prissättningen? Värdet av årsboken helt är begränsad till perioden efter utgivningsdatum (i synnerhet har den ett ringa värde före detta datum). Priset av ett givet års årsbok borde stå i proportion till det antal år som den har ett värde. Antag att priset för årsboken är det samma som det förväntade värdet av årsboken. Då borde värdet av årsboken = priset av årsboken stå i proportion till antal år till jordens undergång. Vi antar att värdet är konstant, x kr per år, under återstående år av existens. Genom att räkna om 2004 års pris till 2002 års penningvärde får vi att

$$2x = (490 - 429)$$

Ur detta kan vi skatta $x = 30.50$. Återstående tid till jordens undergång blir enligt samma resonemang $429/30.50 = 14.06$ år, eller närmare bestämt år 2018, i slutet av januari.

Andra metoden

Värdet av årets årsbok kan förstås bli så gott som noll då nästa års årsbok utkommer. För att teorin om pris och värde skall stämma, borde alltså jorden gå under innan nästa årsbok utkommer för att motivera prisnedsättningen, och detta skulle ske om en tidsperiod som står i proportion till priset; 490 var värdet av en helt återstående år; 455 står i proportion till hur lång tid (del av år) som återstår. Med denna ansats har vi så kort tidsperspektiv att omräkning till samma års penningvärde inte behövs. Vi får återstående tid genom att bilda kvoten $455/490$ år, dvs 0.93 år. Närmare bestämt kommer jorden att gå under i slutet av maj 2005.

Första metoden igen, med kompletterande datainsamling

Den bekanta bibliotekarien genmälde att värdet av SCB Årsbok består även när nästa års volym har kommit, vilket gjorde att jag återvände till den första ansatsen efter att ha samlat in kompletterande information. Jag såg efter vad årsboken kostat under nittonhundratalet (Jag kunde anteckna data för 1946 (3.50 kr), 1953 (6 kr) men sedan bröts spetsen påmin penna) och justerade skattningsmetoden för förändring i penningvärde. Jag räknade om priserna till 2002 års kronor, och gjorde en analys under antagandet att värdet består efter nästa års volym.

Årtal	1946	1953	2002	2004
Pris	1 603	1 115	490	429

Tabell 1: Pris för Statistisk årsbok under olika år, uttryckt i 2002 års penningvärde.

En linjär modell för värdet med årtal som förklarande variabel, kunde anpassas till dessa data. Den justerade förklaringsgraden blev 0.89 (skyhögt!). Intercept blev 35041, och koefficient för årtal blev -17.27. P för modellen är 0.0374. Skattningen av det år då värdet av årsboken (Y) blir noll, är $35041.51/17.27 = 2029.04$. Det preciserade estimatet blir därmed att jorden går under i början av år 2029.

Sammanfattning

Olika metoder gav olika resultat. Det som skiljer dem åt är hur vi ser på årsbokens värde då nästa års volym utkommit. I *Inget värde*-metodens natur ligger att skattningen måste hamna under ett år från utgivningsdatum och den vinner inte expertens förtroende. *Kvarstående värde*-metoden vinner större förtroende men dess stabilitet kan ifrågasättas, då valet av inkluderade data har ett stort inflytande på slutskattningen. Digital grusväg kommer att ges ut tills vidare, i samma takt som tidigare.

Värde av årsbok då nästa års volym utkommit	Undergång
<i>Inget värde</i>	2005
<i>Kvarstående värde;</i>	
... moderna data	2018
... moderna och historiska data	2029

Tabell 1: Sammanfattning av metoder och resultat.